

A Római Szerződés megkötésének 60. évfordulója egy „többsebességes Európa” elképzelésének tükrében

2017. február 28.

MAGYAR NEMZETI BANK

Készítette:

Látta:

Jóváhagyta:

Vezetői összefoglaló

Az Európai Unió idén tavasszal úgy ünnepli az Európai Gazdasági Közösséget létrehozó Római Szerződés aláírásának 60. évfordulóját, hogy közben történelmi kihívások sokaságával küzd; a gazdasági problémák és az átalakuló geopolitikai környezet közepette az Egyesült Királyság épp a kilépési tárgyalások elindítására készül. Rendkívül aktuális kérdés tehát, hogy a tagállamok miként képzelik el az integráció jövőjét, azaz, hogy a „több Európa” irányába mozdulnak-e a föderalista jegyek erősítése révén, esetleg a „többsebességesség” szellemében csak bizonyos területeken fűzik szorosabbra az integrációt az erre hajlandó országokkal, vagy a „nemzetállamok Európája” koncepció győzedelmeskedik hosszú távon.

A Gazdasági és Monetáris Unió jövőjéről folytatott diskurzus már a válságot követően megkezdődött, de a Brexitről szóló brit népszavazás kapcsán az integráció egész jövőképe a viták középpontjába került. Az állam- és kormányfők a 2016. szeptember 16-i, pozsonyi EU-s csúcson a 60. évfordulóra történő felkészülés kapcsán több közös célban és ezek elérésének menetrendjében is megállapodtak. A 2017. március 25-én, a 60. évforduló apropóján pedig a tagállami vezetők egy pozitív hangvételű nyilatkozat elfogadását tervezik, amely az eddig elért eredményekre, valamint az Európai Unió egységére koncentrál. Az egyes tagállamok ugyanakkor eltérően állnak az integráció jövőjének kérdéséhez.

Franciaország François Hollande köztársasági elnök kijelentése alapján jelenleg a „többsebességű Európa” híve, Hollande ugyanakkor a 2017. február 3-án megrendezett, máltai informális EU csúcstalálkozót követően elmondta, hogy az Európai Unió tagállamai külön-külön nem képesek reagálni minden, a közösséget érintő kihívásra, éppen ezért *közösen kell fellépniük*. A francia politikusok többsége a köztársasági elnökhöz hasonló nézeteket vall, kivéve a volt gazdasági minisztert, *Emmanuel Macront*, aki az európai *integráció mélyítése* mellett áll ki és közös uniós költségvetés kialakítását javasolja, illetve *Marine Le Pent*, aki *integrációellenes* nézeteket vall..

Németország az EU jövője kapcsán az egységes és közös fellépés szükségességét vallja, de Angela Merkel kancellár a máltai informális csúcsot követően már egyértelműen utalt a *kétsebességű Európa* lehetőségére: „*Nem mindenki szeretne ugyanazon az integrációs szinten együttműködni*” – nyilatkozta. Sigmar Gabriel szociáldemokrata (SPD) külügyminiszter szerint a szorosabb integráció a kül- és biztonságpolitika, a külső határok védelme, a közös menekült- és bevándorláspolitikai, továbbá az euroövezet országai számára a közös pénzügyi- és gazdaságpolitika, valamint a belső piac szociális dimenziója erősítésének területein valósulhat meg.

Olaszországban a Paolo Gentiloni által vezetett kormány *támogatná a „kétsebességű Európa”* gondolatát. Az olaszok szorosabb pénzügyi, adóügyi és biztonságpolitikai együttműködést, közös uniós jóléti rendszer kialakítását, továbbá a megszorításra koncentráló fiskális politika megszüntetését kívánják elérni. Álláspontjuk szerint lehetetlen, hogy mind a 27 tagállam ugyanolyan sebességgel és célokkal haladjon előre. Gentiloni rámutatott, hogy Európa tulajdonképpen már most is egy több szinten működő szövetség, erre az euroövezetet és a schengeni térség országainak szorosabb együttműködését hozta fel példaként. Az olasz vezetők abban bíznak, hogy a Római Szerződés 60. évfordulója kapcsán megrendezésre kerülő római EU-csúcs a közösség számára egy olyan új kezdet lesz, amellyel mindenki képes lesz azonosulni. Az eseményen a tagországok megállapodhatnak a „kétsebességű Európa” tervéről, amely Gentiloni reménye szerint megfelelő válasz lehet az EU nehézségeire.

Spanyolországban Mariano Rajoy miniszterelnök a *nagyobb fokú integráció* híve és alapvetően az *egységes piac és a fiskális unió* pártján áll. A spanyol kormányfő emellett úgy látja, hogy az EU-nak az úgynevezett Mercosur (Dél-amerikai Közös Piac) országokkal kellene kereskedelmi szerződést kötnie. Rajoy elsősorban a katalán elszakadási törekvésekkel szembeni álláspont erősítése miatt érvel az erős és egységes Unió fenntartása mellett. A spanyol miniszterelnök álláspontja ugyanis az, hogy amennyiben Katalónia függetlenné válna, az nemcsak a Spanyolországtól való elszakadást, hanem az EU-ból, az eurozónából való kilépést is jelentené a katalánok számára, ez pedig beláthatatlan következményekkel járna.

A **Benelux államok** vezetői közül Charles Michel belga miniszterelnök a máltai informális csúcstalálkozó során egy 10 célkitűzést tartalmazó tervezetet ismertetett; a célok között szerepel az európai védelempolitika megerősítése, az energiaunió megvalósításának terve, az Erasmus program további bővítése, valamint a szociális dömping elleni küzdelem. A belga miniszterelnök a *többsebességes Európa* híve, elképzelése szerint a tagállamok saját tempójukban valósítanák meg a célkitűzéseket.

Írország miniszterelnöke, Enda Kenny a Római Szerződést a történelem eddigi egyik legjelentősebb békeszerződésének nevezte. Az ír kormányfő emellett folyamatosan hangsúlyozza, hogy országa a közösség része szeretne maradni, hiszen a közös piac és a vámunió kiemelten fontos az ír gazdaság számára.

Tartalom

A Római Szerződés 60. évfordulója - Többsebességes Európa?	4
Franciaország	5
Németország	7
Olaszország	8
Spanyolország	9
Belgium	9
Hollandia	10
Luxemburg	10
Írország	10

A Római Szerződés 60. évfordulója - Többsebességes Európa?

Az Európai Unió idén tavasszal ünnepli az Európai Gazdasági Közösséget létrehozó Római Szerződés aláírásának 60. évfordulóját, azonban mindeközben történelmi kihívások sokaságával küzd. A migrációs válság próbára tette az Unió cselekvőképességét és a tagállamok egységét is, Donald Trump amerikai elnökké választása pedig olyan, merőben új geopolitikai helyzetet eredményezhet, amelyben a közös európai védelempolitika sokkal nagyobb hangsúlyt kaphat majd. A Brexitről szóló népszavazás eredménye és az egyes tagállamokban tapasztalható EU-szkeptikus retorika emellett új megvilágításba helyezi az integráció jövőjéről folytatott gondolkodást is.

A tagországok állam- és kormányfői a Római Szerződés évfordulója apropóján 2017. március 25-én Rómában egy várhatóan pozitív hangvételű nyilatkozatot fogadnak majd el Európa jövőjéről, amely az integráció által elért eredményekre fókuszál majd. Az esemény előtt az Európai Bizottság egy Fehér Könyvet ad ki arról, hogy a Jean-Claude Juncker vezette testület hogyan képzei el az Európai Unió jövőjét.¹

Az Európai Unió lehetséges fejlődési irányairól ugyanakkor már régóta vita folyik. Döntően a gazdasági és pénzügyi válság indította el a Gazdasági és Monetáris Unió jövőjéről folytatott gondolkodást, de a Brexitről szóló népszavazást követően a kérdés szélesebb kontextusba került. A brit referendumot követően, 2016. június 29-én az Európai Tanács informális ülésén az állam- és kormányfők annak érdekében gyűltek össze, hogy a brit kilépési tárgyalások során követendő alapelvekben megegyezzenek. A 60. évfordulóra történő felkészülés pedig a 2016. szeptember 16-i pozsonyi csúcstalálkozón kezdődött, ahol több közös célban és ezek elérésének menetrendjében is megállapodtak a tagállamok vezetői²³.

A pozsonyi nyilatkozatban megfogalmazott célok:

- a külső határok teljes körű ellenőrzésének visszaállítása
- a belső biztonság szavatolása és a terrorizmus elleni küzdelem
- a külső biztonság és védelem terén folytatott uniós együttműködés megerősítése
- az egységes piac fellendítése és jobb lehetőségek biztosítása az európai fiatalok számára

A felkészülési folyamat következő állomása a 2017. február 3-án megrendezett informális máltai csúcstalálkozó volt. Az ülést megelőzően Donald Tusk, az Európai Tanács elnöke levelet küldött az EU állam- és kormányfőinek, amelyben a változó geopolitikai helyzetre, az egyre erősödő nacionalista és xenofób érzelmekre, valamint a liberális demokrácia alapértékeinek veszélybe kerülésére hívta fel a figyelmet.⁴

Az Európai Unió jövőjével kapcsolatos európai gondolkodásban ugyanakkor a brit népszavazás óta több markáns, egymástól elkülönülő irányvonal kialakulása figyelhető meg, amelyek alapvetően a következők:

- A „több Európa” irányába történő elmozdulás, a **föderalista jelleg megerősítése**, amelynek révén Brüsszel kompetenciái tovább bővílnének a tagállamok szuverenitásának rovására (ez az álláspontja például Jean-Claude Junckernek);

¹ http://europa.eu/newsroom/events/commission-white-paper-future-europe-and-rome-summit-mark-60th-anniversary-treaties-rome_en

² <http://www.consilium.europa.eu/en/policies/future-eu/bratislava-declaration-and-roadmap/>

³ <http://www.consilium.europa.eu/en/policies/eu-future-reflection/>

⁴ <http://www.handelsblatt.com/politik/international/brief-an-die-eu-staaten-tusk-nennt-usa-in-einer-reihe-mit-china-russland-und-islamisten/19327402.html>

- Az EU megreformálása azon ügyek mentén, amelyek **egységbe fogják a tagállamokat**, kiemelt figyelmet fordítva a **versenyképességre** (részben a németek és Donald Tusk által képviselt irányvonal, amely a viták helyett a konszenzusos témák azonosítására kíván koncentrálni a márciusi római konferencia előtt);
- Az EU megreformálása a **nemzetállamok megerősítésével**, a valódi vitás kérdések felvetésével, megőrizve a belső piacot és a közös költségvetés szerkezetét (visegrádi országok).

Emellett, egyre aktuálisabbá kezd válni a **többsebességes Európa** kérdése is, ugyanis jól látható véleménykülönbségek vannak a tagállamok között abban, hogy **milyen irányban és milyen tempóban** kellene továbblépni az integrációban.

Lengyelország például a többi V4 országgal együtt olyan kérdésekre fókuszálna, mint például a közös védelempolitika. Belgium, Luxemburg és Franciaország az euroövezet integrációjának mélyítését tartják szükségesnek⁵, de támogatják a kétsebességes Európa gondolatát. Sőt, a korábban az egységes Európa mellett hitet tett Németország is kezd arra az álláspontra jutni, hogy bizonyos szakpolitikai kérdésekben lehetséges többsebességes integrációról beszélni. Spanyolország ugyanakkor egy egységes Európa képét kívánja közvetíteni a világ számára.

Franciaország

François Hollande francia köztársasági elnök szerint a Római Szerződés 60. évfordulójának megünneplése remek alkalom arra, hogy az országok megerősítsék a *közös európai védelmi politikát*. Hollande Paolo Gentiloni olasz miniszterelnökkel folytatott január eleji megbeszélése során kifejtette, hogy a gazdaságpolitika tekintetében a tagállamoknak a növekedésre és a foglalkoztatás bővítésére kell koncentrálniuk.⁶ A politikus egyébként – mint azt már egy 2013-as közleményében és egy 2016-os brüsszeli nyilatkozatában is kijelentette – a *többsebességes Európa híve*. Hollande meglátása szerint el kell fogadni, hogy az egyes országok nem egyformán fejlődnek.^{7,8} Ugyanakkor a 2017. február 3-án megrendezett máltai informális EU csúcstalálkozón elhangzott beszédében a francia elnök összefogásra szólított fel, hiszen véleménye szerint az Európai Unió tagállamai külön-külön nem képesek reagálni minden, a közösséget érintő kihívásra, éppen ezért közösen kell fellépniük.⁹

Emmanuel Macron baloldali köztársasági elnökjelölt szerint a közös európai fizetőeszköz 10 éven belül megszűnhet, ha nem kerül sor érdemi reformra a közösségben. A politikus szerint jelenleg nem biztosított a „természetes gazdasági konvergencia” a különböző fejlettségi szinten álló tagállamok között. A politikus éppen ezért az *eurozóna tekintetében közös költségvetés* kialakítását javasolta, amelyből támogatni lehetne a növekedésorientált befektetéseket és pénzügyi támogatást lehetne nyújtani az arra rászoruló tagállamoknak.¹⁰ Emmanuel Macron egyébként a francia politikusok többségétől eltérően az *európai integráció mélyítése* mellett áll ki, annak ellenére, hogy még tavaly

⁵ <http://www.faz.net/aktuell/politik/inland/zukunft-der-eu-merkel-fuer-europa-der-verschiedenen-geschwindigkeiten-14837016.html>

⁶ <http://www.ouest-france.fr/politique/defense/hollande-veut-faire-avancer-l-europe-de-la-defense-en-mars-rome-4726024>

⁷ <http://www.rfi.fr/europe/20130205-strasbourg-francois-hollande-europeen-parlement-france-union-europeenne>

⁸ <http://www.rpfrence.eu/oui-je-suis-pour-une-europe>

⁹ <http://www.rfi.fr/europe/20170203-sommet-malte-hollande-souligne-necessite-solidarite-europeenne>

¹⁰ <https://www.theguardian.com/world/2017/jan/11/euro-will-fail-in-10-years-without-reform-emmanuel-macron>

áprilisban is az Európai Unió alapszerződésének megújítását javasolta Európa „újraalapításának” érdekében.¹¹

Arnaud Montebourg szocialista politikus meglátása szerint az Európai Unió jelenleg válságban van, éppen ezért radikális reformokra lenne szükség. Véleménye szerint az uniós tagállamok összefogásával új Római Szerződést kellene létrehozni, amely során Franciaország vállalná a tárgyalások vezetését.¹²

François Fillon, a Köztársasági elnökjelöltje szerint az eurozóna megerősítése a legfontosabb szempont az EU jövője kapcsán. A politikus az Európai Bizottságtól független főtárgyalás létrehozását sürgeti, amely az eurozóna hatékonyabb gazdasági képviseletéért, összefogásáért lenne felelős. Az elnökjelölt szerint amint megvalósul a közös valutát használó országok között a fiskális konvergencia, *közös államkincstár*at kellene létrehozni és az eurozóna *tagországainak adósságát össze lehetne vonni*.¹³ Francois Fillon egy korábbi beszédében kiemelte, hogy Európa gazdasági megerősítése érdekében az Európai Unióban gazdasági értelemben *meg kell különböztetni* a 19, közös valutát használó tagállamot a többi, nem eurót használó országtól.¹⁴

Marine Le Pen, a Nemzeti Front elnöke *integrációellenes* nézeteket vall. Köztársasági elnökjelöltként programjában kiemelte, hogy mindenképpen népszavazást kezdeményezne Franciaország uniós tagságáról, hiszen véleménye szerint az ország politikai és gazdasági szabadsága a legfontosabb, amely jelenleg nem biztosított a közösségen belül. A politikus nyilatkozataiban nem foglalkozik a többsebességes Európával.¹⁵

Benoît Hamon, a Szocialista Párt köztársasági elnökjelöltje sokkal demokratikusabb, protekcionista és szociálisan érzékenyebb Európát képzel el a jövőben. A politikus köztársasági elnökjelölti programjában kiemeli, hogy új szerződést szeretne látni a tagországok között, amely a *közös védelempolitika* megerősítése mellett fejlesztési terveket is tartalmaz, illetve a tagországok közötti *szociális és gazdasági konvergenciát* is sürgeti. Benoît Hamon az Európai Központi Bank szerepét tovább erősítené, és szeretné elérni a *tagországok adósságállományainak összevonását*. A szocialista politikus megszólalásaiban nem foglalkozik a többsebességes Európával.^{16,17}

---

¹¹ <http://proxy-pubminefi.diffusion.finances.gouv.fr/pub/document/18/20826.pdf>

¹² <http://www.lemonde.fr/programmes/economie-europeenne/la-reforme-de-l-union-europeenne>

¹³ <https://www.fillon2017.fr/europe/>

¹⁴ <http://www.republicains.fr/actualites/francois-fillon-berlin-appelle-sursaut-europeen-20170124>

¹⁵ <https://www.marine2017.fr/programme/>

¹⁶ <https://www.benoithamon2017.fr/thematique/pour-une-france-independante-et-protectrice/>

¹⁷ <http://www.lci.fr/primaire-gauche/programmes-de-benoit-hamon-et-manuel-valls-comparez-les-projets-des-deux-candidats-au-second-tour-des-primaires-citoyennes-2023028.html>

Németország

A német szövetségi kormány az európai integráció elkötelezett támogatója, meggyőződése szerint ugyanis az egyes tagállamok csak közösen lehetnek annyira erősek, hogy a világpolitikában egyenrangú félként kezeljék a kontinenst.¹⁸

A máltai csúcsot követően Angela Merkel német kancellár kijelentette, hogy ugyan Európának egységesen kell fellépnie és meghatároznia a saját sorsát, de az elmúlt évek eseményei a „többsebességű” EU felé is mutatnak. „Nem mindenki szeretne ugyanazon az integrációs szinten együttműködni” – mondta Merkel. A többsebességesség ötlete nem új, ugyanakkor eddig a kancellár ennek lehetőségét nem mondta ki ilyen egyértelműen.¹⁹

Felmerülhet tehát, hogy bizonyos kérdésekben a magországok továbblépjének, amelynek megfelelő módja lehet a megerősített együttműködés. Az integráció mélyítésének az alapja pedig ismét a német-francia tandem lehet, ugyanakkor a francia elnökválasztás kimenetele nyilvánvalóan nagyban befolyásolja ezt az elképzelést.

Sigmar Gabriel szociáldemokrata külügyminiszter szerint az együttműködés jövője nem feltétlenül az, hogy egyre több terület kerül át közös hatáskörbe a brüsszeli intézmények hatásköreinek növelése révén. Gabriel szerint *nem a „több Európáról”* kellene vitatkozni, hanem egy *jobb és erősebb Európáról*, amelyet az Amerikai Egyesült Államok, Kína és Oroszország is komolyan vesz.

Véleménye szerint alapvetően olyan területeken szükséges az előrelépés, ahol közösen jobb megoldást lehet találni a kihívásokra, mint önállóan. Gabriel öt ilyen területet határozott meg.

- Elsőként a *kül- és biztonságpolitika* azonosítható; Európának saját kezébe kell vennie a védelmi kérdéseket, nem szabad, hogy a kontinens túlzottan az Amerikai Egyesült Államoktól függjön. A miniszter szerint nem szabad előfordulnia többé annak, hogy az ENSZ Biztonsági Tanács európai tagjai egymástól eltérően szavaznak egy kérdésben
- Kiemelkedő fontossággal bír Európa *külső határainak védelme*, amely tagállami és közösségi feladatok kombinációjából áll.
- Szükség van egy *közös menekült- és bevándorláspolitikára* kialakítására.
- Az euroövezet versenyképességének növelése érdekében Gabriel szerint szükséges a *közös pénzügyi- és gazdaságpolitika* kialakítása is a közös valutát használó országok körében.
- Végül, de nem utolsó sorban pedig a *belső piac szociális dimenzióját* kell erősíteni, szociális piacgazdaságot kell kialakítani EU-s szinten is.²⁰

Angela Merkel szerint a március 25-én elfogadásra kerülő dokumentumnak a 10 évvel ezelőtti berlini nyilatkozathoz kellene hasonlítani, azaz a közösen vallott értékekre kellene rámutatnia. Emellett a kancellár szerint a nyilatkozatnak azt is hangsúlyoznia kellene, hogy milyen szerepet szán magának Európa a világban, miképpen járul hozzá a globalizációhoz, milyen szövetségi rendszerben képzei el a jövőjét és milyen multilaterális együttműködésekkel részesít előnyben.²¹

---

¹⁸ http://www.auswaertiges-amt.de/DE/Infoservice/Presse/Reden/2016/161010-StM_R_Bratislava.html

¹⁹ <http://www.spiegel.de/politik/ausland/angela-merkel-setzt-auf-ein-europa-mehrerer-geschwindigkeiten-a-1133158.html>

²⁰ http://www.faz.net/aktuell/politik/inland/sigmar-gabriel-spricht-im-interview-ueber-europa-und-trump-14879920.html?printPagedArticle=true#pageIndex_2

²¹ <http://www.faz.net/aktuell/politik/inland/zukunft-der-eu-merkel-fuer-europa-der-verschiedenen-geschwindigkeiten-14837016.html>

Olaszország

Paolo Gentiloni miniszterelnök mandátuma kezdetétől (azaz 2016 december közepe óta) kritikával illeti az Európai Unió jelenlegi működését és hangsúlyozza a 2017. március 25-én, a Római Szerződés 60. évfordulójának megünneplése kapcsán az olasz fővárosban megrendezésre kerülő EU-s csúcstalálkozó különleges jelentőségét. Olaszország egyértelműen *kétsebességes Európában gondolkodik*. Ennek keretében egyes tagállamok – így Olaszország – szorosabb együttműködést és integrációt valósítanak meg a pénzügyi, az adóügyi és a biztonságpolitika terén, ugyanakkor a kimaradó országok egy sokkal lazább szövetségbe kerülnének. Paolo Gentiloni célja a populizmus visszaszorítása, amely elképzelése szerint egy közös EU-s jóléti rendszer kialakításával és a megszorításokra koncentráló fiskális politika feladása révén érhető el.

Az olaszok a megfelelő politikai támogatás megszerzésén dolgoznak a kétsebességes Európára vonatkozó tervük megvalósítása érdekében. Belgium, Luxemburg és Hollandia már kijelentette, hogy támogatja az olaszok álláspontját. Az olasz miniszterelnöki hivatal európai ügyekért felelős államtitkára, Sandro Gozi elmondta: Olaszország elképzelése az, hogy lennének általánosságban, minden tagállam által elfogadott kérdések, emellett viszont lennének olyan ügyek is, amelyekben csak bizonyos tagállamok lépnek előre. Gozi szerint egy 27 tagállamból álló Unióban utópia azt gondolni, hogy mindenki ugyanolyan sebességgel és célokkal haladhat előre. A tagországok egy csoportja azonban haladhat gyorsabban az olyan új közös célok elérése érdekében, mint a *védelem, a gazdasági biztonság, az egyenlőtlenség elleni küzdelem és a fiatalok támogatása*. Gozi szerint az EU-nak ez a reformja könnyebben és nagyobb együttműködéssel lesz megvalósítható a britek kilépése után.²²

Gentiloni január 18-án, az Angela Merkellel folytatott megbeszélését követően hangsúlyozta, hogy az Európai Unió kapcsán sokszor „kétsebességes Európáról” beszélnek, szerinte azonban inkább a „kétmerevséges” jelző illene rá; az EU ugyanis egyfelől túl merev a költségvetés kérdésében, és nem képvisel egységes álláspontot olyan alapvető témákban, mint amilyen például a migráció. Gentiloni szerint Európa megerősítéséhez, megreformálásához válaszokat kell adni a növekedéssel, a foglalkoztatással, a beruházásokkal, a bevándorlókkal és az európai alapelvek megvédésével kapcsolatos kihívásokra.²³ Az olasz kormányfő a január 28-i lisszaboni, a mediterrán térség uniós tagországainak (EuMed) csúcstalálkozásán hangsúlyozta, hogy a márciusi római csúcson fel kell térképezni a jövő Európájának perspektíváját. E körben támogatni kell a beruházásokat és a munkahelyteremtést, valamint előre kell lépni a bankunió szabályozása terén.²⁴

Február 9-én Gentiloni a London School of Economics and Political Science egyetemen tartott beszédében elmondta, hogy a populizmus kihívásaira adott válasz során az EU-nak a megszorítások politikája mellett más tényezőket is figyelembe kell vennie. Így az Uniónak „szociális unióvá” is kell válnia, és reformokra van szükség egy rugalmasabb közösségi intézményi háttér megteremtése érdekében. A „kétsebességes Európáról” úgy nyilatkozott, hogy a római uniós csúcstalálkozó pozitív válasz lehet az EU nehézségeire. Gentiloni hangsúlyozta, hogy Európa már most is egy több szinten

---

²² <https://www.theguardian.com/world/2017/feb/14/plans-for-two-speed-eu-risk-split-with-peripheral-members>

²³ <http://www.ansa.it/sito/notizie/politica/2017/01/18/gentiloni-a-berlino-in-cancelleria-dalla-merkel-2898f5fb-2ba7-4abe-a069-212a1301a369.html>

²⁴ http://www.rainews.it/dl/rainews/articoli/vertice-euro-med-Lisbona-Gentiloni-da-vertice-messaggio-fiducia-e-speranza-velori-ue-non-scontati-riaffermari-7538306f-7adc-4d04-b0a9-b5050c5fcdcf.html?refresh_ce

működő szövetség, hiszen létezik az „euro Európája”, azaz az euroövezet, továbbá vannak olyan uniós országok, amelyek tagjai a schengeni övezetnek, mások pedig nem.²⁵

Sergio Mattarella olasz köztársasági elnök reményét fejezte ki, hogy a római EU csúcstalálkozó Európa részére egy új kezdet első mérföldköve lesz, amellyel nem csak az intézmények és a tagállamok kormányai lesznek képesek azonosulni, hanem mindenekelőtt az *európai polgárok* is. Mattarella emellett kiemelte, hogy az európai integrációs folyamatnak új lendületre van szüksége, illetve, hogy Európa a partnerei segítsége nélkül globálisan nem lehet versenyképes. Éppen ezért az olasz államfő szerint Európa országainak össze kell fogniuk, mert csak közösen lehetnek sikeresek az egyre élesebb nemzetközi versenyben.²⁶

Spanyolország

Mariano Rajoy spanyol miniszterelnök a 2017. január 28-i lisszaboni EuMed csúcstalálkozó végén elmondta, hogy álláspontja szerint a márciusi római EU-s csúcson meg kell vitatni, hogy milyen lépéseket kell tenni a *nagyobb fokú integráció* elérése érdekében, és, hogy hogyan kell kezelni a terrorizmus és a munkanélküliség problémáit. Rajoy több befektetést és a kereskedelem liberalizáció növelését javasolta, hiszen ezáltal új munkahelyeket lehet teremteni. A spanyol kormányfő egy egységes Európa képét kívánja közvetíteni a világ számára az egységes piac és a fiskális unió révén.²⁷

Rajoy a 2017. február 3-án, Máltán megrendezésre került migrációs csúcstalálkozót követően elmondta, hogy nincs jobb alternatíva, mint az egységes Európai Unió.²⁸ Emellett egyre gyakrabban nyilatkozik arról, hogy szerinte az EU-nak az úgynevezett Mercosur (Dél-amerikai Közös Piac) országokkal kellene kereskedelmi szerződést kötnie.²⁹

Az EU jövője a katalán függetlenedési törekvések miatt is fontos kérdés Spanyolországban. Rajoy érdeke az *erős és egységes Európai Unió* fenntartása, hiszen az egyik legfontosabb érv, amelyet a katalán elszakadással szemben felhoz, az az, hogy amennyiben Katalónia függetlenné válna, az nem csak a Spanyolországtól való elszakadást, de egyben az EU-ból és az eurozónából való kilépést is jelentené, ami beláthatatlan következményekkel járna szerinte.³⁰

Belgium

Charles Michel belga miniszterelnök a Római Szerződés 60. évfordulója alkalmával egy 10 pontos – rövidebb és hosszabb távra szóló projekteket is tartalmazó – lista elfogadását javasolta a Máltán tartott informális EU-s csúcstalálkozón. A tervek között szerepel az európai védelempolitika megerősítése, az energiaunió megvalósítása, az Erasmus program további bővítése, valamint a szociális dömping elleni küzdelem. A belga miniszterelnök a *többsebességű Európa* híve, hiszen elképzelése szerint a tagállamok saját tempójukban haladnának a 10 pontos projekt

---

²⁵ http://www.ansa.it/sito/notizie/mondo/2017/02/09/gentiloni-no-a-brexist-distruttiva_efdfa0b-824a-4544-9d2a-dfc11dab680a.html

²⁶ http://www.ansa.it/sito/notizie/politica/2017/02/10/mattarellavertice-roma-sia-nuovo-inizio_731bdc9e-dabe-4e4d-bb23-c64e36dce2c8.html

²⁷ http://www.rainews.it/dl/rainews/articoli/vertice-euro-med-Lisbona-Gentiloni-da-vertice-messaggio-fiducia-e-speranza-velori-ue-non-scontati-riafferma-7538306f-7adc-4d04-b0a9-b5050c5fcdcf.html?refresh_ce

²⁸ http://www.cuatro.com/noticias/internacional/Cumbre_de_Malta-Mariano_Rajoy-Theresa_May-Union_Europea-Lideres_Europeos-Brexit_0_2318400718.html

²⁹ <http://eleconomista.com.mx/economia-global/2017/02/16/rajoy-favor-tratado-comercial-entre-ue-mercosur>

³⁰ <http://www.lavanguardia.com/politica/20170212/414273900894/rajoy-preside-reunion-comite-ejecutivo-ultimo-dia-congreso-pp.html> és <http://www.elpuntavui.cat/politica/article/17-politica/1067962-rajoy-avisa-als-catalans-enganyats-que-s-arrisquen-a-sortir-d-ue-i-a-perdre-alguns-serveis.html?cca=1>

megvalósításában. A gyorsabban fejlődő országoknak szerinte nem kellene a lassabban haladókra várni.³¹

Hollandia

Mark Rutte holland miniszterelnök még a 2017. januári davosi Világgazdasági Fórumon beszélt arról, hogy az uniós tagállamok közötti, mind szorosabb integráció elmélete megbukott, és az mára már a múlté, így jelenleg pragmatikusabb hozzáállásra van szükség az Unió további fejlődése érdekében. A holland kormányfő meglátása szerint véget kell vetni a korábbi „romantikus ábrándoknak” és kézzelfogható eredményeket kell elérni rövid időn belül a védelempolitikában, a migrációs válság kezelésében és a foglalkoztatáspolitikában.³²

Luxemburg

Xavier Bettel luxemburgi miniszterelnök legutóbbi, európai uniós témát érintő nyilatkozataiban az Egyesült Királyság gyors kiválását sürgette a közösségből, mert elfogadhatatlannak tartja, hogy az ország a népszavazás eredményeinek ellenére még hosszú ideig az integráció része maradjon.³³

Írország

Enda Kenny ír miniszterelnök a 60 éves Római Szerződést a történelem egyik legjelentősebb békeszerződésének nevezte, mert e nélkül nem sikerült volna az 1998-as ír békéről szóló „Nagypénteki egyezményt” sem megkötni. A politikus reméli, hogy országának mihamarabb sikerül rendeznie az Európai Unióból kiváló Nagy-Britanniával fennálló vitás kérdéseit az északír határral kapcsolatban.³⁴ Az ír miniszterelnök emellett folyamatosan hangsúlyozza, hogy országa a közösség része szeretne maradni, hiszen a közös piac és a vámunió nagyon fontos az ír gazdaság számára.³⁵

---

³¹ <http://www.lalibre.be/actu/international/dix-priorites-europeennes-la-promesse-de-la-declaration-de-rome-selon-charles-michel-5894e3aacd70e747fb8018ba>

³² <https://www.euractiv.com/section/euro-finance/news/gloves-off-between-rutte-and-schulz-in-front-of-davos-elite/>

³³ <https://www.theguardian.com/politics/2016/nov/29/luxembourg-pm-tells-britain-either-in-the-eu-or-not-xavier-bettel>

³⁴ <https://www.theguardian.com/world/2017/feb/16/enda-kenny-says-ireland-will-oppose-any-post-brexit-hard-border>

³⁵ <https://www.rte.ie/news/2017/0215/852892-taoiseach-brexit-speech/>